

Tomusky şäherler: Uruş

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Tomusky şäherler: Uruş TOMUSKY ŞÄHERLER: URUŞ

1975-nji ýylda Liwanda graždanlyk urşy başlady. Gölleleriň we top oklarynyň söweşde iň merhemetli zatlardygyna, ýyrtyjy haýwamlaryňam guduz açan adamsypat mahluklardan has ýumşakdygyna aň yetirdik.

Oturyp, Liwana iň uzak göç posýologynyň niresi boljakdygyny pikir etmäge başladym we munuň ýeterlik däldigini bildim. Hormatly ildeşlerim menden öň eskimoslaryň ýurduna gidipdiler. Bularyň iň meşhury Yellowknaýfda ady Peter Baker bolan Muhammet Habbazdy. Ol we ýanyndakylar ömrüni arktiki balyklary iýip ötürdi, emma Kanada döwleti we ak gjelerde, soňsuz buzluklaryň mekanynda ýaşamak ugrünä görkezen dözümni sylaglandyryp, ony Senatyň agzasy edip bellände, deňizden bolmadyk azykönümlerini-de iýip gören bolmaly. Öñki ady Muhammet Habbaz bolan senator Peter Baker buzluklaryň arasynda geçirgen ömrüni halkyna, äpet aýylaryna we balyklaryna berip,

paýtagt Ottawa göçüp geldi.

Liwanda depressiýada we lapykeçlikde gezip ýördüm, psihologiki ýagdaýym hasam ýaramazlaşdy we indi gitmekden başga zady pikirime getiremokdym. Emma nırädir bir ýere däl-de, liwanlylaryň bolmadyk ýerine gidesim gelýärdi. Gidesiň gelýäni gowy zat welin, ýöne, eý Sedir ýurdunyň perzendi, ildeşleriň aýak basmadyk ýurduny saňa nirden tapyp bereli? Seniň Miçiganda we Braziliýada çykanlaryň bar. Buenos-Aýresde ejeň saklap ýören fotosuratyna salgylansaň-a, juda görmegeý, soň-soňlar «senator Peter» bolan jenap Bakeriň ýaşan polýarynyň garşıy kenarynda «ykbalynyň» yzyndan giden gyz bolan daýzaň bar.

Argentinany hiç pikir etmedim. Dünýäniň aňry başyndadygy dogry, emma liwanlylar bilen doly. Ýogsam bolmasa meniň, hassa ruhlaryň, nikaply ganhorlaryň, goňşularyny şugullaýan goňşularyň, sadist egoistligo urşuň we gep-gybatyň ýigrenjiliginden keýp alýan gabanjaňlaryň sebäp bolan trawmasyndan (gowulaşmak däl) halas bolandan soň psihologiki taýdan gowulaşmagym üçin sanatoriýa ýaly bir ýere gitmeli boljakdy.

Uruş döwründe käbir tanyş-bilişler begenjine nikaplaryny çykaryp, urşy gutlamaga başlapdylar. Adam hakyky dowzahyň şu ýerdedigini bilmezligi nähili isleýär! Sartr telim gezek «dowzah başgalarydyr» diýipdi. Bular ýaly mahluklardan arassalanan çola ýeri gözläp ýörkäm, nähili göwnüçökündim we gamgyndym!

Gepi süýndürip, sizi beterem gynandyrmaýyn.

Bir gün ýene gözläp ýörkäm bu islegimi amala aşyrjak ýer bilen töötänlikde garşıylaşdym we gygyranymy bilmän galдыm: «Portika. Portika. Tapdym. Tapdym. Grenlandiya. Dünýäniň iň uly we iň az ilatly adasy. Gyzgynmy, hiç gyzgyn däl. Faýrouzyň (Feýruz) «Gar ýagýar, gar ýagýar, dünýä gar ýagdyrýar» aýdymnda bolşy ýaly gardan we buzulkardan başga zat ýok. Sugunlardan başga janly-jandaryň bolmadyk ümsüm ýeri. Gözleyän ýerimi tapdym!».

Bärde diňe syýahat kösençlikleriniň iň uly göterijisine meniň üçin şatlykly habary ýetirmekdi. Emma bu şatlykly habary oña nädip ýetirmelidim? Kartada Grenlandiya diýilýän ýere göcjegimizi oña nädip aýtmalydym?

Hemişeki ýaly hiç hili geň galmadı: «Bize amatly boljagyny anyk bilyäňmi, Beýrutda konsullygy barmy?» diýip sorady. Beren jogaplarymdan göwnüň suw içer ýaly däldi. Şonda-da raýymy

ýykmady. Psihologik ýagdaýymyň Grenlandiýa ýaly alys ýurda zerurlyk duýýandygyny bilip durdy.
Semir ATAULLAH,
Liwanly žurnalist.

Duşenbe, 29.06.2024 ý. Publisistika